

VII.510.14.2020

Pan
Tomasz Chrabski
Szef Biura KRS
Krajowa Rada Sądownictwa
ul. Rakowiecka 30
02-528 Warszawa

Szanowny Panie

Rzecznik Praw Obywatelskich powołany jest do ochrony praw i wolności człowieka i obywatela, określonych w Konstytucji RP oraz innych aktach normatywnych¹. Problematyka konstytucyjnego prawa do sądu pozostaje w stałym zainteresowaniu Rzecznika Praw Obywatelskich. Niewątpliwie kwestia postępowań dyscyplinarnych wszczynanych wobec sędziów, należy do istotnych spraw związanych z funkcjonowaniem polskiego wymiaru sprawiedliwości i ma fundamentalne znaczenie z punktu widzenia realizacji konstytucyjnego prawa do sądu, wyrażonego w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284) oraz w art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

Rzecznik Praw Obywatelskich z tych powodów monitoruje postępowania dyscyplinarne, czynności wyjaśniające i inne czynności podejmowane w ramach tych postępowań przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych i jego zastępców. Pan Piotr Schab został powołany na stanowisko Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych przez Ministra Sprawiedliwości w dniu 4 czerwca 2018 r., zaś jego zastępcy z dniem 18 czerwca 2018 r. **Sposób wylaniania rzeczników**

¹ Art. 208 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r., poz. 2179 ze zm., dalej jako: ustawa o Rzeczniku).

discyplinarnych w obowiązujących przepisach prawa został skonstruowany dwuetapowo. Pierwszy etap obejmuje wybór rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych przez Krajową Radę Sądownictwa². Natomiast drugi etap to powołanie rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych na podstawie uchwały KRS przez Ministra Sprawiedliwości³.

Model wyboru rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych został zatem skonstruowany na wzór procesu wyłaniania sędziów sądów powszechnych, którzy są powoływani przez Prezydenta RP na podstawie wniosku przedstawionego przez KRS. Jednocześnie, należy zauważyć, że mimo zmiany art. 112 § 3 ustawy – *Prawo o ustroju sądów powszechnych*, tj. sposobu powoływania rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych, dokonanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. 2018 poz. 5 ze zm.)⁴, w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa nie dokonano żadnych zmian w zakresie wyboru rzecznika dyscyplinarnego przez KRS. Uznać zatem trzeba, iż **do prawidłowego powołania rzecznika dyscyplinarnego w dalszym ciągu wymagana jest stosowna uchwała podjęta przez Krajową Radę Sądownictwa.**

W trosce o sędziów, wobec których postępowania dyscyplinarne oraz czynności wyjaśniające podejmuje Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych i jego zastępcy, a także w interesie samego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego zastępców, którzy podejmują aktywne działania w związku z powierzonymi im stanowiskami, **Rzecznik Praw Obywatelskich chciałby uzyskać informację czy wymagana przepisami powszechnie obowiązującego prawa uchwała Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie wyboru rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych została podjęta.** Jeśli bowiem rzecznicy dyscyplinarni podejmują czynności bez właściwego powołania, to należy uznać, iż działają z przekroczeniem uprawnień, a podejmowane przez nich działania stanowią nadużycie władzy. Jeśli bowiem rzecznik dyscyplinarny sędziów sądów powszechnych został powołany na to stanowisko bez wymaganej ustawą uchwały o jego wyborze przez Krajową Radę Sądownictwa wówczas należy będzie uznać, że powołanie to było wadliwe prawnie, zaś powołany na stanowisko sędziego podejmuje czynności wyjaśniające

² Art. 3 ust. 3 pkt. 4 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. 2019 poz. 84 ze zm.).

³ Art. 112 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz.U. 2019 poz. 52 ze zm.).

⁴ Art. 112 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych* zmieniony przez art. 108 pkt 18 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz.U.2018.5) zmieniającej nin. ustawę z dniem 3 kwietnia 2018 r.

i dyscyplinarnego bez wymaganej podstawy prawnej. Co za tym idzie, wszelkie te czynności będą obciążone wadą prawną, która w sposób nieuchronny zagraża prawidłowości prowadzonych i zakończonych dotychczas postępowań. Budzi to poważny niepokój Rzecznika Praw Obywatelskich przede wszystkim z uwagi na ochronę praw obywatelskich i poszanowanie podstawowych reguł demokratycznego państwa prawa (art. 2 Konstytucji RP).

Biorąc pod uwagę powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o Rzeczniku, zwracam się do Pana o niezwłoczne przesłanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich kopii uchwały w przedmiocie wyboru rzecznika dyscyplinarnego sędziów sądów powszechnych i jego zastępców przez Krajową Radę Sądownictwa bądź też informację o jej braku. Wyjaśnienie tej kwestii leży w interesie publicznym oraz wszystkich zainteresowanych osób z uwagi ochronę ich praw⁵.

Z poważaniem

⁵ Zob. informacje prasowe dostępne: <https://www.rp.pl/Sedziowie-i-sady/301149910-KRS-nie-wydala-uchwaly-rzecznik-nie-moze-oskarzac.html> (dostęp: 16.01.2020 r.).